

Geenitestaus

Geenitestauksella on mahdollista seuloa eri ominaisuuksia ja sairauksia. Tämä mahdollistaa resessiivisesti periytyvien sairauksien/ominaisuuksien kantajien turvallisen jalostuskäytön. Toistaiseksi pinsereillä ei ole Suomen Kennelliittoon tallennettavia geenitestejä joten omistaja voi ottaa poskisolunäytteen kotona. Näytteen voi otattaa myös eläinlääkärin tai Kennelliiton hyväksymän näytteenottajan toimesta. Näytteenottovälineet ja ohjeet saa tilattua testejä tarjoavilta laboratorioilta. Omistajan on hyvä tiedostaa, että myös muut sairaudet tai kliiniset tilat voivat aiheuttaa testattavien sairauksien kaltaisia tiloja ja muutoksia.

Pinsereille on olemassa vain muutamia rotukohtaisia geenitestejä:

Diluutiogeeni (D1)

Diluutiogeeni vaikuttaa pinserin väriytykseen haalistamalla punaisen värin pronssiksi / isabellaksi ja black & tan värin siniseksi / teräksen harmaaksi. Väri ilmenee heti pennun synnyttyä. Nämä haalistusvärit eivät ole rotumääritelmän mukaisia ja siihen usein liittyy turkki- ja iho-ongelmia (CDA color dilution alopecia). Kyseessä on väistävasti perinnöllinen ominaisuus eli se ilmenee kun yksilö on saanut saman geenimuodon molemmilta vanhemmiltaan.

Tulkinta: D/D -normaali
D/d -kantaja
d/d- diluutti

vWD1- von Willebrandin tauti tyyppi 1 (Wisdom panel- testatuista koirista 1/73 koirasta)

Yleisin perinnöllisistä verenvuototaudeista. Periytyvyys on autosomaali dominantti, jossa epätäydellinen penetraatio eli kantajallakin voi olla sairauden oireita. Tauti johtuu von Willerandt – tekijän puuttumisesta tai vähäisestä määrästä verenkierrossa. von Willerandt – tekijä on veren hyytymiseen osallistuva glykoproteiini jonka puuttuminen altistaa runsaalle verenvuodolle. Osalla sairaista yksilöistä tekijä puuttuu kokonaan tai sen määrä on vähäinen mistä johtuen sairauden vakavuus vaihtelee. Koirilla joilla tekijää muodostuu 10-20% oireet voivat olla huomaamattomia ja koira voi elää täysin oireettoman elämän. Täysin oireettomallekin koiralle voi kuitenkin tulla ongelmia esimerkiksi synnytyksen, leikkauksen tai hammashoidon yhteydessä. Sairauden oireiluun ja vWD1-tekijän määrään vaikuttaa myös koiran ikä, yleiskunto, stressi ja mahdolliset muut sairaudet. Pahimmassa tapauksessa sairaus johtaa koiran kuolemaan.

Tulkinta: N/N-terve
N/VWD1 –kantaja
VWD1/VWD1- sairas

Degeneratiivinen myelopatia DM (Wisdom panel- testatuista koirista 2/10 koirasta)

Väistävasti perinnöllinen selkäydinrappeumasairaus. Yleensä oireet ilmaantuvat vanhemmalla iällä (8 vuotta) mutta oireilu voi alkaa myös nuoremmalla iällä. Oireina ovat epävakaat kävely, koordinaation vajoaminen,

huojuminen ja vapina. Lisäksi saattaa esiintyä virtsan ja ulosteen karkailua. Sairaus johtaa koiran halvaantumiseen alkaen takaraajoista.

Tulkinta: N/N -terve

 N/DM -kantaja

 DM/DM –sairas

Glykogenoosi tyyppi 1A (GSD Ia) (Wisdom panel- testatuista koirista 1/100 000 koirasta)

Väistävästi perinnöllinen glykogeenin varastoitumissairaus on vakava metabolinen häiriö, joka vaikuttaa glukoosin tuotantoon glykogeenistä. Se johtaa epänormaaliin glykogeenin kertymiseen ja alhaiseen veren glukoosipitoisuuteen jotka voivat johtaa hypoglykemia (alhainen verensokeri) kohtauksiin ja vakavaan asidoosiin sekä maksan suurenemisen ja sitä kautta maksansisäiseen verenvuotoon. Oireina voivat olla yleinen heikkous ja kohtaukset jotka havaitaan jo pennulla.

Tulkinta: N/N –terve

 N/GSD Ia –kantaja

 GSD Ia/GSD Ia -sairas

Ohjeita poskisolunäytteenottoon: (muista noudattaa aina testin mukana tulevia ohjeita)

- Koira tulee pitää ravinnotta ja erillään muista eläimistä vähintään 1h ennen näytteenottoa.
- 2kpl poskisoluharjoja, pyöritetään n. 10krt posken sisäpintaa vasten, yksi harja/puoli.
- Anna harjan kuivua n. 20min ja pakkaa jokainen harja omaan pakkaukseensa.
- Merkitse pakkaukseen omistajan ja koiran nimi sekä näytteenotto päivä.
- Täytä tutkimuslähete huolellisesti ja liitä näytteiden kanssa lähetyslaatikkoon.
- Säilytä näytteet huoneenlämmössä lähetykseen asti.
- Toimita lähetyslaatikko postin palvelupisteeseen tai postikeskukseen.
- Näytteitä lähetettäessä on huomioitava viikonloput ja arkipyhät.

Geenitestejä voi tilata esimerkiksi Labogen tai Movet. Mikäli olet kiinnostunut testaamaan koirasi laajemmin ominaisuuksien ja monimuotoisuuden osalta: MyDogDNA